

**KONSOLIDOVANI
GODIŠNJI
IZVJEŠTAJ
2024**

04	O Bankarskoj grupi Nova banka AD Banja Luka
05	Makroekonomsko okruženje
08	Poređenje sa bankarskim sektorom Bosne i Hercegovine
12	Analiza poslovanja Bankarske grupe
16	Upravljanje kapitalom Bankarske grupe
17	Upravljanje sredstvima Bankarske grupe
18	Upravljanje rizicima

O BANKARSKOJ GRUPI

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

Nakon uspješno sprovedenog plana restrukturiranja kroz prodaju akcija Sberbank AD Banjaluka (sadašnja ATOS BANK AD Banja Luka) Novoj banci AD Banja Luka od maja 2022. godine, Nova banka kao nosilac Bankarske grupe donijela je odluku da obje članice nastave sa poslovanjem kao dva odvojena pravna lica, čime je postignut sinergetski efekat na način da će se korišćenjem tehničkih, organizacionih i kadrovskih pretpostavki ostvariti veća vrijednost za obje banke. Formirana je bankarska grupa koja postaje najveća domaća bankarska grupacija.

Bankarska grupa nudi širok portfolio tradicionalnih bankarskih usluga (uključujući različite vrste kredita, dokumentarnih poslova, depozita i štednje, platnih transakcija, transfera novca i mjenjačkih poslova), ali obavlja i veliki broj primarno nebankarskih aktivnosti kao što su brokerske operacije, kastodi poslovanje i faktoring.

Bankarska grupa održava parametre likvidnosti, solventnosti, profitabilnosti i kapitalne adekvatnosti na znatno višem nivou u odnosu na zakonske limite, jer stavlja stabilnost i dugoročnu održivost ispred ostalih zahtjeva.

Podsticaji u razvoju privrede, stalno unapređenje proizvoda i usluga koje Bankarska grupa nudi i njihovo prilagođavanje potrebama klijenata, te kontinuirano uvođenje inovacija prepoznaje i zajednica u kojoj banke posluju. Bankarska grupacija nastavlja intenzivan rad na daljem unapređenju digitalnih aplikacija u poslovanju sa klijentima. Naime, uvezivanjem kartičnih sistema obje banke u jednu na polju mreže bankomata, POS terminala i izdavanja kartica je omogućena pristupačnost usluga krajnjim klijentima kroz besplatno podizanje novca na svim bankomatima grupacije, personalizaciju „plastika“ na jednom mjestu, kao i izradu istih za nekoliko minuta.

Svoju budućnost Bankarska grupa zasniva na realnim mogućnostima, oslanjajući se na vlastite snage i stručno znanje svojih zaposlenih. Sa jedne strane, Bankarska grupa motiviše svoje zaposlene podstičući transparentnost i inovativnost u radu, a sa druge strane želi biti snažna i pouzdana domaća bankarska grupacija podjednako privlačna investitorima, klijentima i zaposlenima.

Stabilnost, održavanje visokih stopa likvidnosti, jačanje kapitalne osnove je bilo strateško opredjeljenje grupacije i u toku 2024. godine.

Na dan 31.12.2024. godine, Bankarska grupacija je ostvarila nivo aktive od 4.305 miliona KM. Novčana sredstva na konsolidovanom nivou iznose 1.008 miliona KM.

Bankarska grupa Nova Banka AD Banja Luka posluje na području Bosne i Hercegovine. Tržišno učešće mjereno visinom aktive iznosi 39,74% u Republici Srpskoj, odnosno 10,05% ako se posmatra nivo Bosne i Hercegovine. Bankarska grupacija se nalazi na 3. mjestu po veličini aktive na nivou Bosne i Hercegovine.

Učešće Nove banke AD Banja Luka i ATOS BANK AD Banja Luka kao Bankarske grupe u ključnim pozicijama bilansa stanja na tržištu Republike Srpske iznosi oko 40%. Na dan 31.12.2024. godine Bankarska grupa je imala 1.112 zaposlenih.

MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE

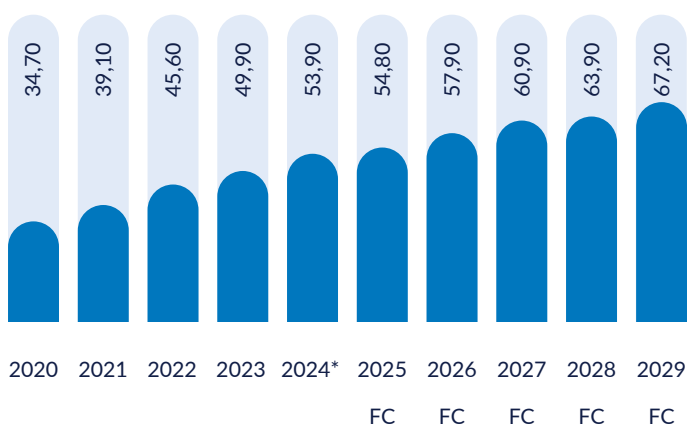
U toku 2024. godine globalna ekonomija pokazala je otpornost praćena stabilnim rastom sa inflacijom koja se vraća na ciljane nivoe. Ipak, stalna politička neizvjesnost, efekti novih carina između SAD-a i Kine, pretpostavke da će se negativni učinci neizvjesnosti prelići i na druge ekonomije, posebno EU koja ima kontinuirane probleme sa konkurentnošću, te dovesti do daljeg smanjenja učešća EU područja na izvoznom tržištu. S tim da i dalje postoje preduslovi za ponovno jačanje BDP-a tokom projekcijskog razdoblja. Očekivanja su da će rast realnog dohotka i jačanja tržišta rada u konačnici doprinijeti razvoju ekonomije. Domaću potražnju trebalo bi podstaći i ublažavanje uslova finansiranja u skladu sa tržišnim očekivanjima o budućem kretanju kamatnih stopa. Očekuje se da će godišnji prosječni rast realnog BDP-a iznositi 0,9% u 2025. godini, te da će se postepeno povećavati i iznositi 1,2% u 2026. i 1,3% u 2027. godini. U odnosu na makroekonomske projekcije stručnjaka ECB-a iz decembra 2024. godine, izgledi za rast BDP-a su revidirani na niže za 0,2%, usljed očekivanog slabijeg rasta izvoza 2025. godine kao i slabije domaće potražnje 2026. godine. U odnosu na projekcije iz decembra 2024. godine izgledi za ukupnu inflaciju mjerenu HIPC-om su revidirani na više za 0,2% za 2025. godinu, odnosno očekivanja su da će prosječno iznositi 2,3%. Nakon toga bi trebalo uslijediti smanjenje na 1,9% u 2026. i 2,0% u 2027. godini.

Privreda Bosne i Hercegovine bez obzira na značajne negativne posljedice rata u Ukrajini pokazala je otpornost. Iako je ekonomski rast u 2023. godini usporio na 2,0% sa nivoa od 4,2% koliko je iznosio u 2022. godini. Prema preliminarnim podacima u 2024. godini će iznositi +2,4%, bazirano na slabijoj potražnji i uticaju poplava. Smanjenje inostrane potražnje je uslijedilo nakon pogoršanja globalnih trgovinskih prilika i pooštrenja monetarnih uslova izazvanih visokim inflatornim pritiscima. Sa druge strane, pozitivan doprinos na rast su imale investicije, lična i državna potrošnja, uzimajući u obzir isplatu socijalne pomoći, rast plata i usluga. Procjena je da će BDP u 1Q 2025 iznositi 2,6%, ali uz značajan rizik revizije na niže zbog neizvjesnosti u samoj zemlji, ali i političkim prilikama na globalnom nivou, kao i mogućih efekata promjena na domaćem tržištu rada što će uticati na cjenovnu konkurentnost domaćih proizvoda i usluga. Inflacija je nastavila trend smanjenja, ali je i dalje pod pritiskom usljed rasta plata. Procjena CBBiH je da bi ukupna inflacija mogla iznositi 3,6%, a bazna 3,9% u 1Q 2025. godine. Prema preliminarnim procjenama, i u 2Q 2025 se očekuje značajan rast ukupne i bazne inflacije. Naime, poskupljenje električne energije i prevoza može dovesti do lančanog poskupljenja usluga i robe široke potrošnje, usljed čega bi i projekcije inflacije mogle biti revidirane na više. Pored navedenog, prelijevanje inflatornih pritisaka iz međunarodnog okruženja će dovesti do povećanja inflacije u zemlji, na što posebno utiče potencijalno uvođenja carina od strane SAD-a i posljedično recipročnih akcija od strane drugih zemalja.

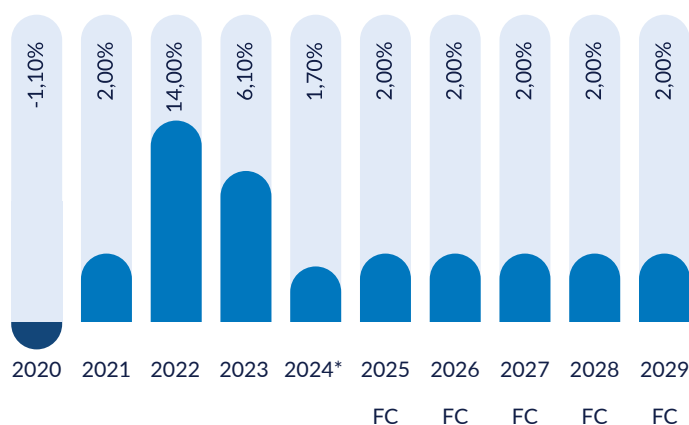
U oblasti monetarne politike, ECB je početkom juna 2024. godine nakon devetomjesečnog perioda u kome nije mijenjala kamatne stope odlučila smanjiti tri ključne kamatne stope ECB-a za 25 bp i ublažiti restriktivnost monetarne politike, a na osnovu nove ocjene inflatornih izgleda, dinamike bazne inflacije i jačine transmisije monetarne politike. U martu 2025. godine kamatna stopa na depozite iznosi 2,5%. Situacija na EURO tržištu se indirektno prenijela i na područje BiH i Republike Srpske, posebno u dijelu kretanja kamatnih stopa na kredite koji su vezani za referentne vrijednosti IBOR stopa. Na 31.12.2024. važeća vrijednost 6mE iznosi 2,577%. (smanjenje za 1,308% u odnosu na 31.12.2023).

Kako je u prethodnom periodu došlo do značajnijeg rasta referentne kamatne stope, pored rasta kamatne stope koja je vezana za kredite sa promjenjivom kamatnom stopom, banke u BiH su primijenile rast i na kredite sa fiksnom kamatnom stopom kako bi se zaštitile od rizika promjene kamatne stope na depozite (ubrzanog rasta) imajući u vidu ročnu transformaciju pasive (izvora finansiranja) kraće ročnosti kojom se finansira rast aktive (kredita) koja u pravilu imaju dužu ročnost. Naime, u situacijama kada je inflacija izuzetno visoka i opada realna vrijednost novca da bi se podstakla štednja i smanjila potrošnja, instrument monetarne politike se uglavnom svodi na povećanje kamatnih stopa. Međutim, iako je došlo dijelom do povećanja kamatne stope na kredite ona nije pratila značajniji rast kamatne stope na štednju što je evidentno iz bilansnih pozicija banaka u RS. Prema posljednjim dostupnim podacima (31.12.2024. godine) prosječna ponderisana kamatna stopa na kredite iznosi 5,77% (za 0,07% manja u odnosu na 31.12.2023. godine), dok prosječna ponderisana kamatna stopa na depozite iznosi 2,40% (za 0,19% više u odnosu na 31.12.2023. godine). Uticaj makroekonomskih kretanja praćen povećanjem kamatnih stopa uticao je na rast profitabilnosti bankarskog sektora Republike Srpske, kao i koeficijenta ROAA (+0,4%) i ROAE (+2,8%). U 2024. godini zabilježen je rast kredita od 638 miliona KM ili za 10,5%, pri čemu najveći uticaj ima rast kredita stanovništvu (285 miliona KM ili 9,45%), dok su ukupni depoziti rasli za 7,9% ili 614 miliona KM, te se takođe najveći rast odnosi na stanovništvo 478,9 miliona KM (10,4%).

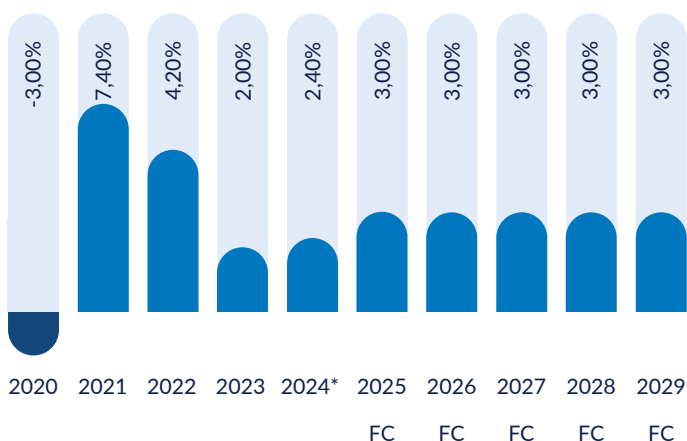
Nominalni BDP

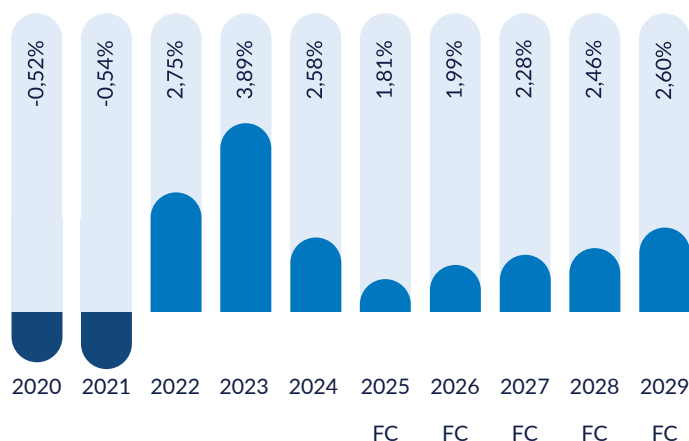
CPI

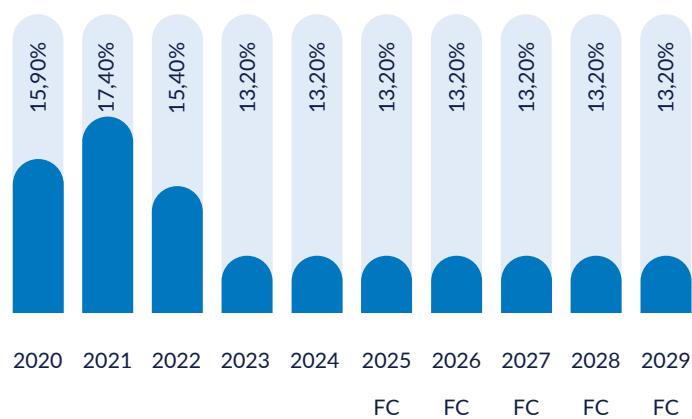
Stopa rasta realnog BDP-a

6mE

Stopa nezaposlenosti

*https://www.ecb.europa.eu/press/projections/html/ecb.projections202503_ecbstaff

POREĐENJE SA BANKARSKIM SEKTOROM BIH

Bankarski sektor Bosne i Hercegovine na 31.12.2024. godine čine 21 banka, sa mrežom od 783 organizacione jedinice i 9.858 zaposlenih.

42,92 MLRD KM

Neto bilansna aktiva je zabilježila rast od 3,94 mlrd KM ili +10,11% u odnosu na kraj 2023. godine.

12,21 MLRD KM

Novčana sredstva su rasla za 1,06 mlrd KM ili +9,52% imajući u vidu neznatno manji rast kredita od rasta depozita i ulaganja u hartije od vrijednosti u odnosu na 2023. godinu. Najznačajniji dio novčanih sredstava u iznosu od 7,4 mlrd KM ili 78,39% se nalazi na računima rezerve kod CBBiH.

4,44 MLRD KM

Ulaganja u hartije od vrijednosti su porasla za 547,5 miliona KM ili 14,07% u odnosu na kraj 2023. godine.

25,8 MLRD KM

Ukupno krediti na nivou bankarskog sektora Bosne i Hercegovine u 2024. godini su rasli za 2,26 mlrd KM ili 9,62%. U strukturi ukupnih kredita najveći rast je zabilježen kod kredita stanovništvu 1,14 mlrd KM ili 9,5%.

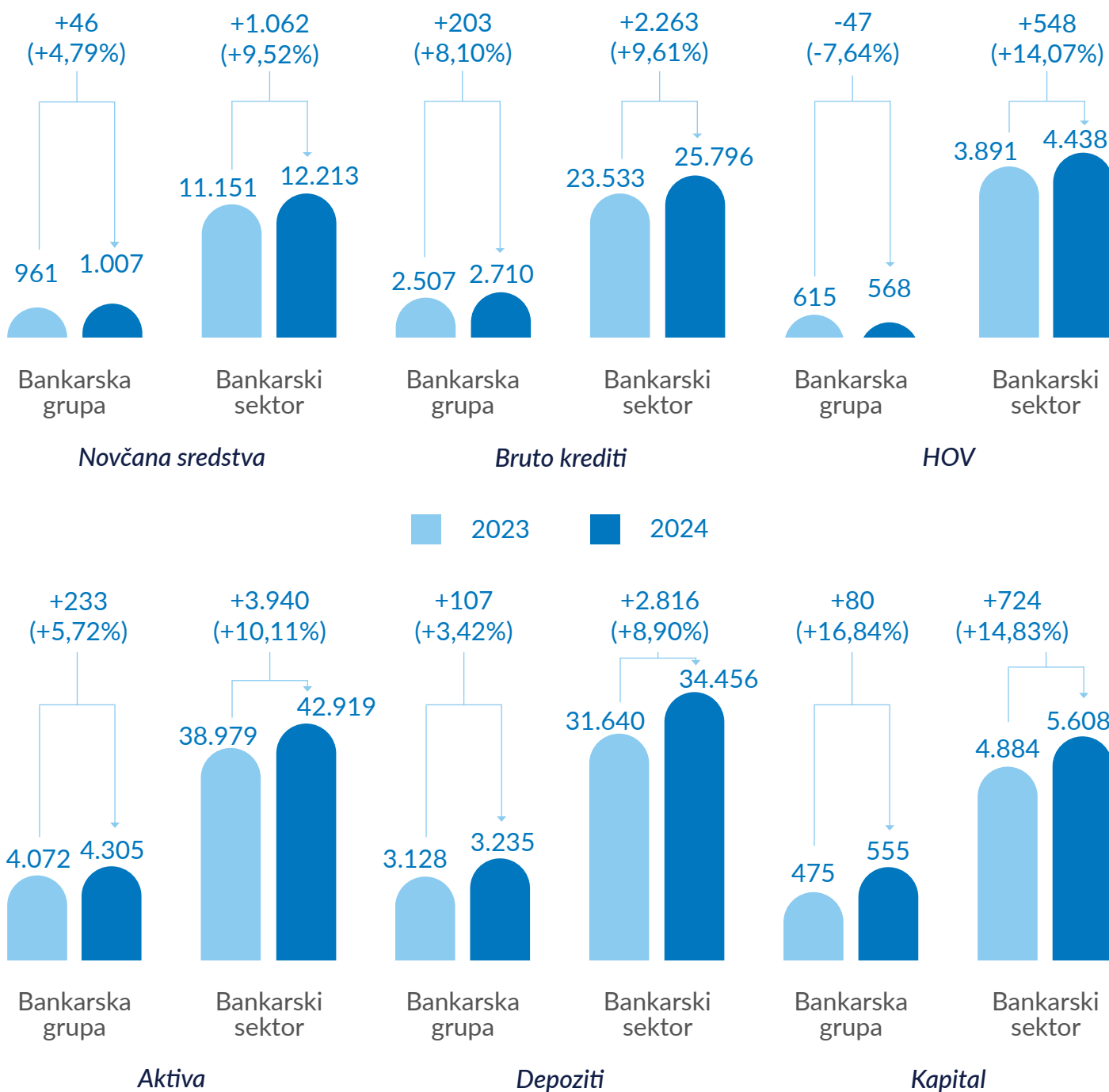
34,46 MLRD KM

Depoziti su rasli za 2,82 milijarde KM (+8,9%) u odnosu na kraj 2023. godine. Depoziti stanovništva čine 52,58% ukupnih depozita i bilježe rast od 1,62 mlrd KM ili 9,82%.

840,2 MLN KM

Finansijski rezultat bankarskog sektora BiH je pozitivan i bilježi rast od 133,9 miliona KM (+18,96%) u odnosu prethodnu 2023. godinu.

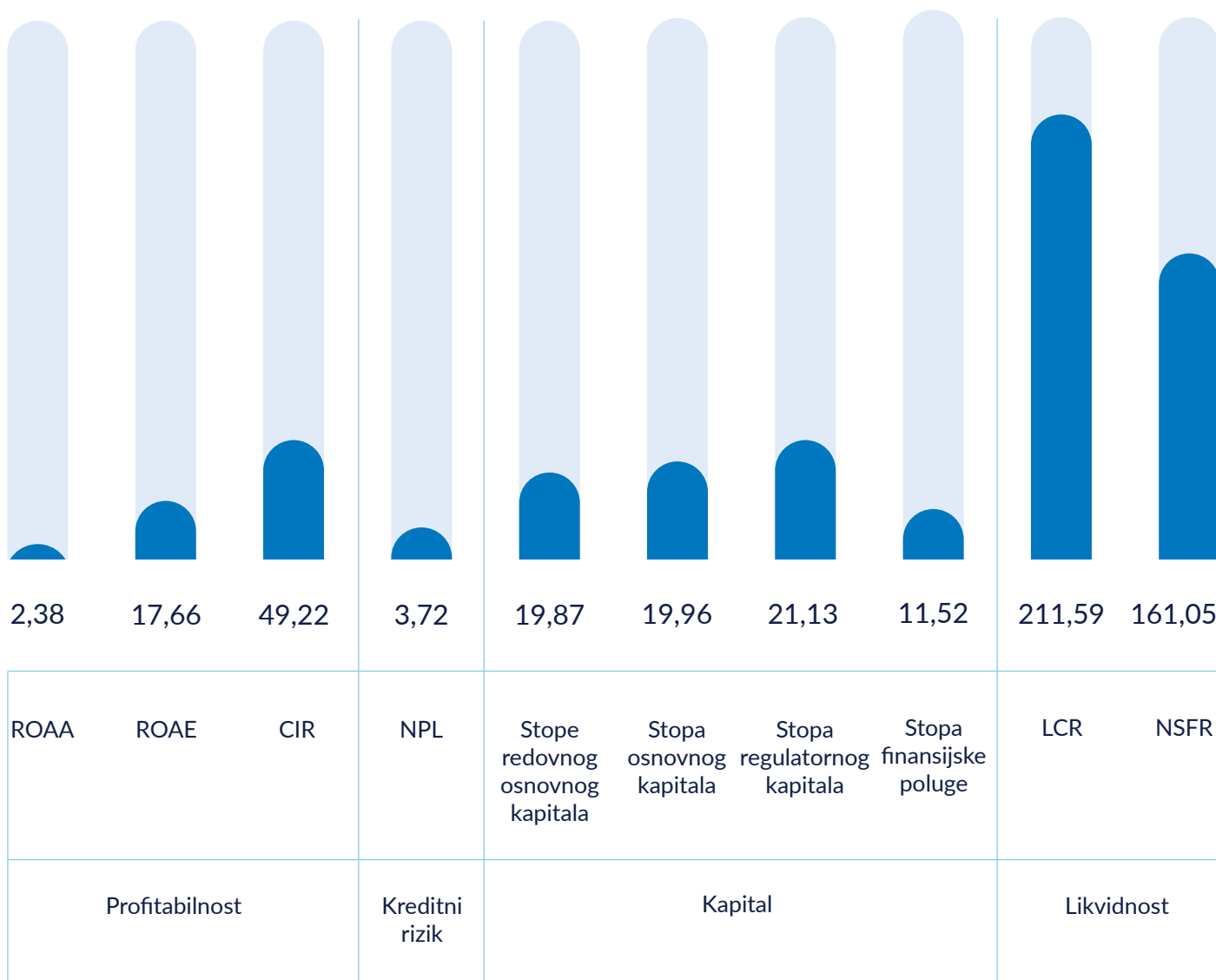
Bankarsko tržište Bosne i Hercegovine je visoko konkurentno tržište. Sam rast kredita je uslovljen rastom depozita koji predstavlja ograničen resurs usljed smanjene likvidnosti privrede i javnog sektora što je vidljivo iz trenda smanjenja istih i potrebe za kreditima. Tokom 2024. godine bankarski sektor je bio stabilan, profitabilan, bez značajnijeg rasta kreditnog rizika, praćeno visokom likvidnosti i rastom aktive banaka.

Uporedni pregled bilansnih pozicija Bankarske grupe i bankarskog sektora BiH (2023-2024)

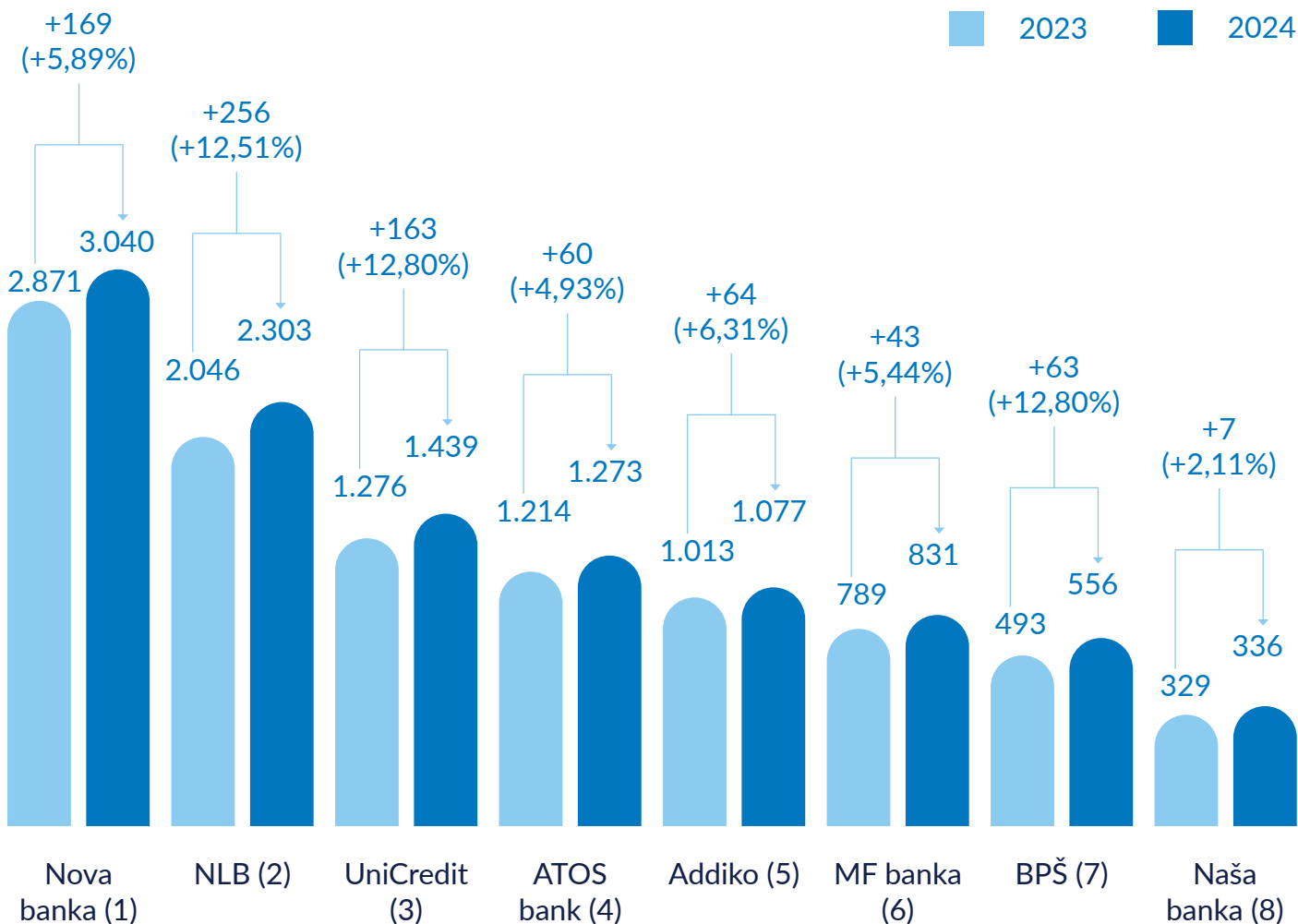
Bankarski sektor Bosne i Hercegovine u odnosu na prethodnu 2022. godinu koju je okarakterisalo snažno povlačenje depozita, u 2023. godini je došlo do oporavka i značajnijeg rasta depozita, posebno depozita stanovništva. Taj trend je nastavljen i u 2024. godini, gdje je najveći doprinos rastu depozita proizašao iz rasta depozita stanovništva (dijelom zbog rasta plata) i nefinansijskih privatnih preduzeća. Jedna od ključnih pozitivnih karakteristika je nastavak trenda rasta depozita stanovništva u domaćoj

valuti, ali sa promjenom ročne strukture u korist depozita po viđenju. I tokom 2024. godine je nastavljen višegodišnji trend pada učešća oročenih depozita stanovništva u ukupnim depozitima stanovništva. Umjeren rast aktivnih kamatnih stopa, uprkos pooštavanju kreditnih standarda u bankama i očekivanog rasta troška izvora finansiranja imalo je za efekat kreditni rast od 9,8%. Razlog izostanka značajnijeg rasta aktivnih kamatnih stopa je taj što je bankarski sektor BiH samo djelimično pratio promjene referentne kamatne stope ECB-a iz prethodnog perioda. Naime, nisko učešće stranih izvora finansiranja u pasivi banaka smanjuje uticaj monetarne politike ECB-a na kamatne stope na oročene depozite. Pasivne kamatne stope na oročenjima su u prosjeku porasle više od aktivnih kamatnih stopa, s tim da je bitno pomenuti da su stope na depozite po viđenju stanovništva i nefinansijskih preduzeća koje čine više od 58% ukupnih depozita i dalje izuzetno niske i nepromijenjene u odnosu na kraj prethodne godine.

Ključni pokazatelji bankarskog sektora Republike Srpske

Posmatrano po veličini aktive bankarskog sektora Republike Srpske, Nova Banka i ATOS BANK kao grupacija čine 39,74% ukupne aktive, dok pojedinačno Nova Banka u ukupnoj aktivi učestvuje sa 28,01%, i nalazi se na 1. mjestu, a ATOS BANK sa 11,73%, i nalazi se na 4. mjestu.

Uporedni pregled banaka iz Republike Srpske po visini aktive (2023 - 2024)

ANALIZA

POSLOVANJA BANKARSKE GRUPE

Neto aktiva Bankarske grupe na na 31.12.2024. godine iznosi 4,305 mlrd KM i za 5,7% je viša u odnosu na prethodnu godinu što je posljedica većeg ulaganja u kredite.

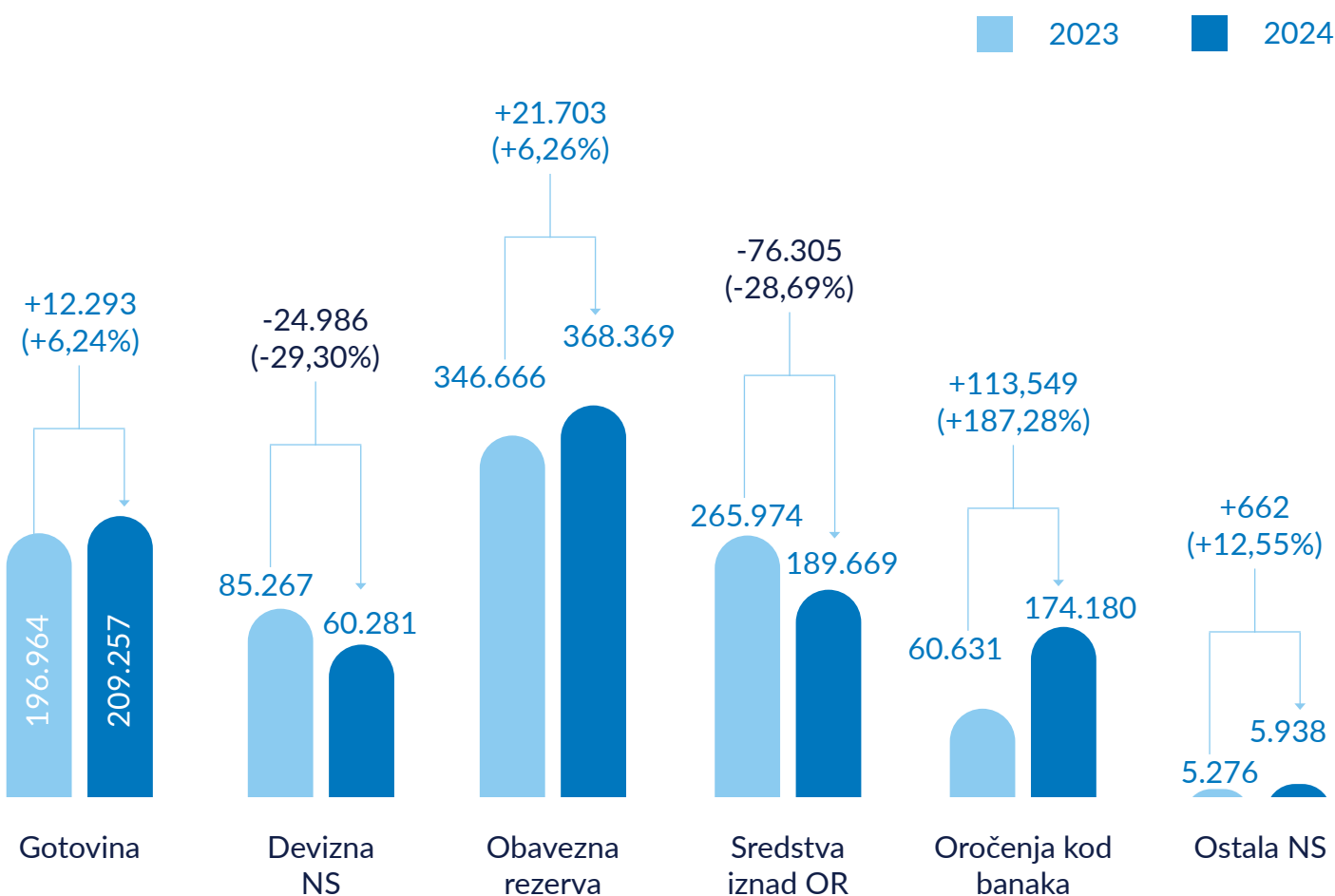
IZVJEŠTAJ O POZICIJAMA BILANSA STANJA NA KONSOLIDOVANOM NIVOU (U 000 KM)

STAVKE BILANSA STANJA	2024.	2023.	Ind 24/23
Novčana sredstva	1.005.781	957.172	105,08
Plasmani drugim bankama	233	608	38,32
Finansijska imovina	568.194	614.680	92,44
Kredit i plasmani klijentima	2.588.005	2.391.340	108,22
Ostala aktiva	142.351	108.343	131,39
UKUPNA AKTIVA	4.304.564	4.072.143	105,71
Depoziti	3.235.041	3.127.546	103,44
Kreditne linije	369.526	370.496	99,74
Subordinirani dug	37.600	37.600	100,00
Ostale obaveze	107.473	61.486	174,79
Kapital	554.924	475.015	116,82
UKUPNA PASIVA	4.304.564	4.072.143	105,71

Novčana sredstva su iznosila 1,005 mlrd KM i za 5,08% su veća u odnosu na prethodnu 2023. godinu. Finansijska imovina obuhvata pozicije finansijske imovine koja se vrednuje po amortizovanom trošku, po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat. U odnosu na prethodnu godinu ova pozicija bilježi smanjenje od 7,56% ili 46 miliona KM (ulaganje u hartije od vrijednosti emitovane od strane države).

IZVJEŠTAJ O POZICIJAMA BILANSA USPJEHA NA KONSOLIDOVANOM NIVOU (U 000 KM)

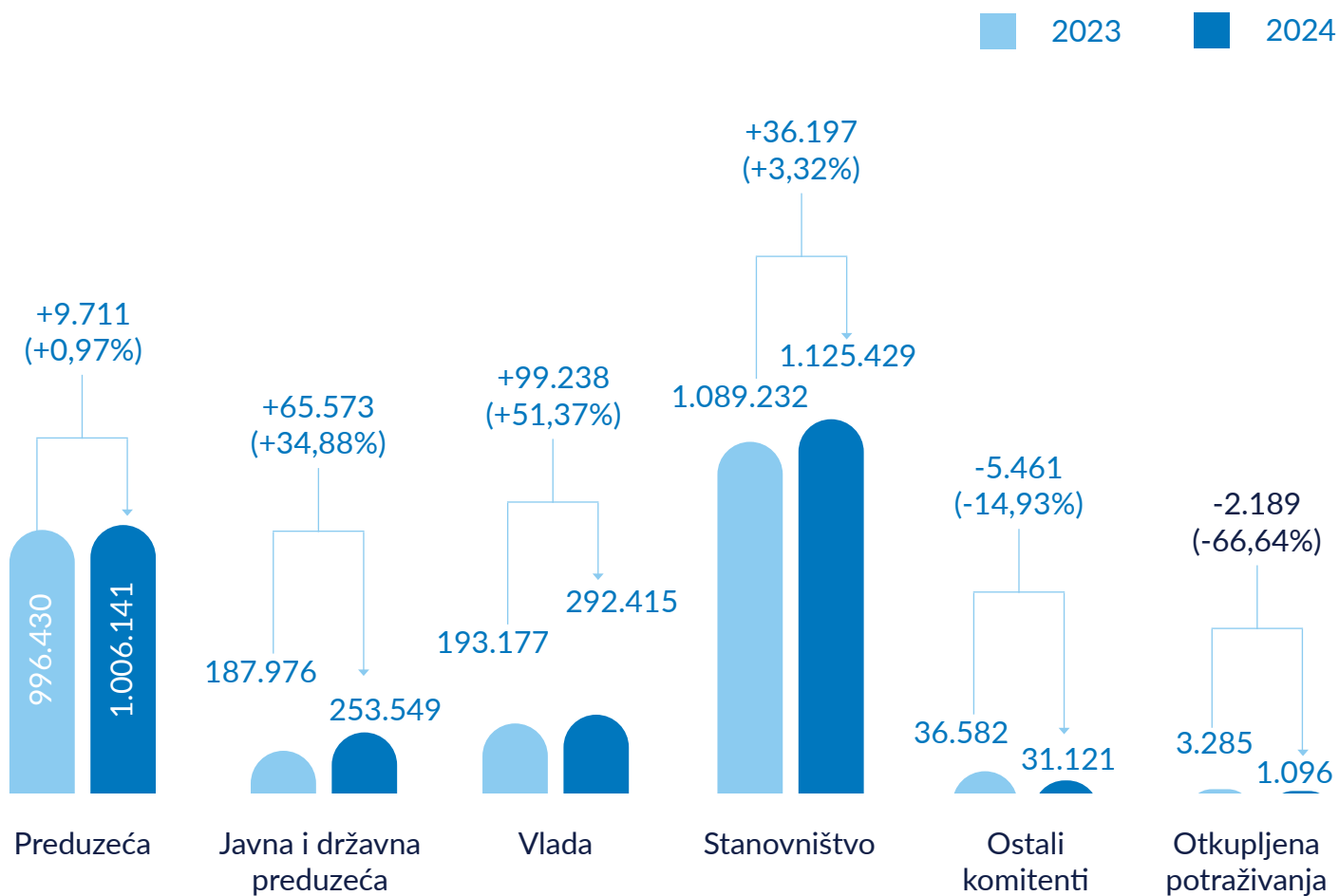
STAVKE BILANSA USPJEHA	2024.	2023.	Ind 24/23
Neto prihod od kamata	151.844	133.485	13,65
Neto prihod od naknada i provizija	57.726	51.646	13,41
Neto prihod od kursnih razlika	6.826	6.508	12,59
Ostali operativni prihodi	15.910	15.988	11,94
Ostali (i) operativni rashodi	(93.897)	(95.111)	11,85
Ispravke vrijednosti	(18.346)	(27.452)	8,02
Porez na dobit	(9.351)	(7.981)	14,06
DOBIT TEKUĆE GODINE	110.712	77.083	17,24

Struktura novčanih sredstava

U strukturi novčanih sredstava najveće smanjenje je zabilježeno na poziciji sredstva iznad računa rezerve (za 76 miliona KM ili 29%) što je posljedica većeg ulaganja u kredite i plasmane bankama do 30 dana.

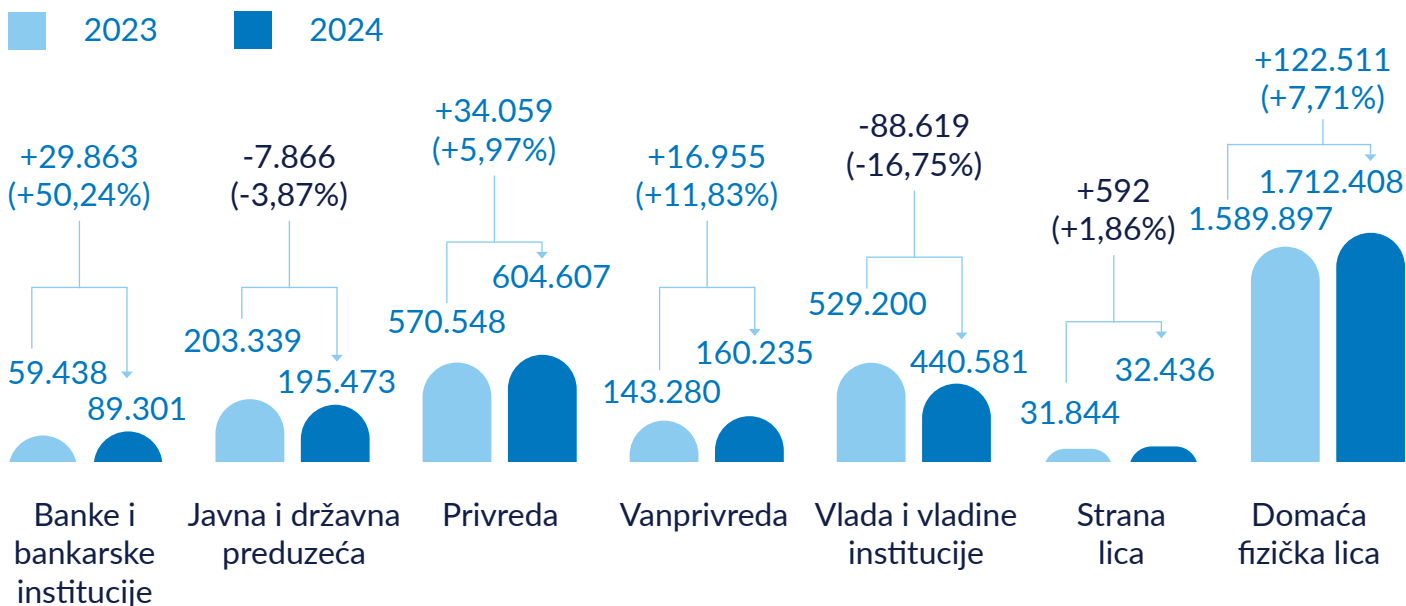
Kredit i plasmani klijentima su imali rast od 8,10% ili 203 miliona KM sa strukturom u nastavku. Najveći rast je ostvaren u sektoru Vlade (51,37% ili 99 miliona KM).

Struktura kredita

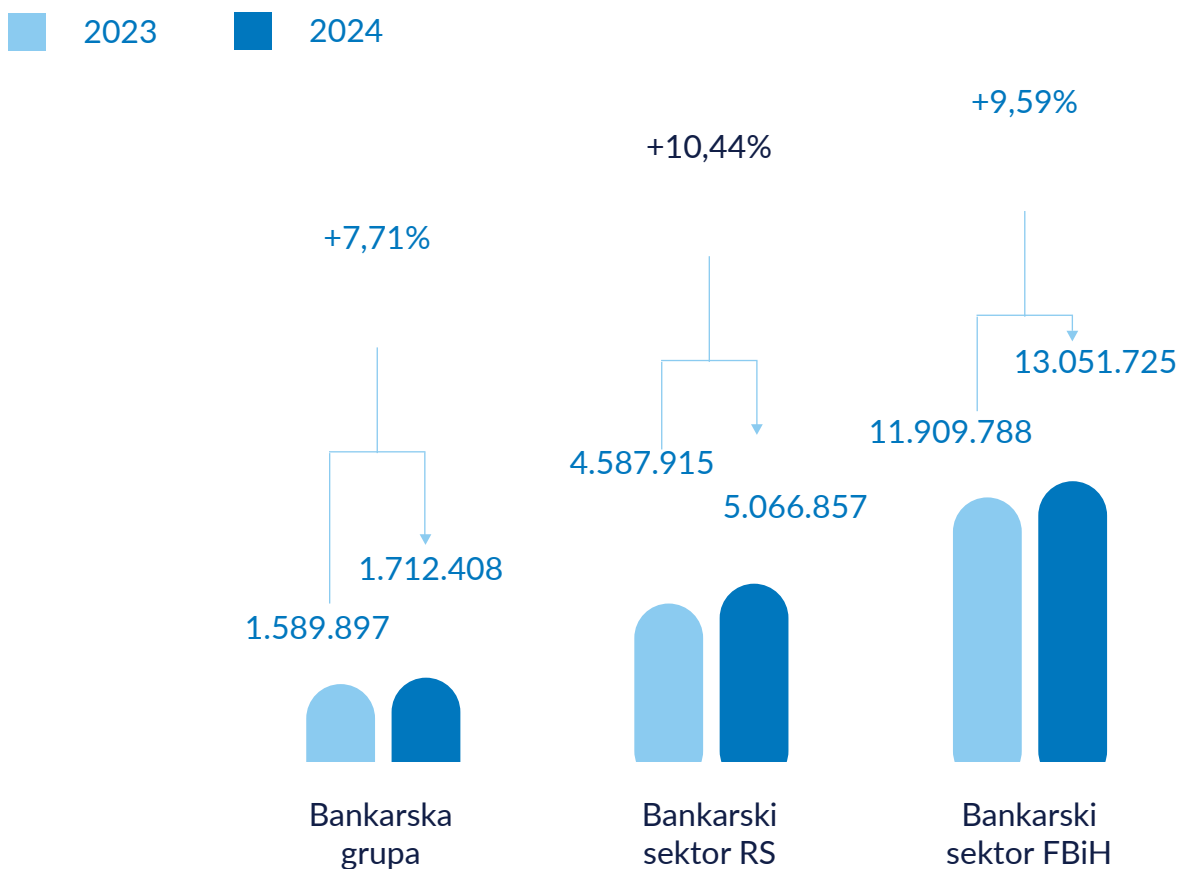
S druge strane, depoziti bilježe manji rast (3,44% ili 108 miliona KM) sa sljedećom strukturom. Najveći rast je ostvaren u sektoru domaća fizička lica (7,71% ili 122 miliona KM), dok se smanjenje odnosi na vladu i njene institucije (16,75% ili 88 miliona KM).

Struktura depozita

Efekat rasta na depozitima fizičkih lica je proizvod akcija štednje kod obje banke članice u toku 2023. godine i dijelom 2024. godine imajući u vidu potrebe za rastom aktive (finansiranje kredita i ulaganja u hartije od vrijednosti), kao i jačanja stabilnosti depozitne baze kroz diverzifikaciju i usitnjavanje izvora finansiranja.

Poređenje rasta depozita Stanovništva Bankarske grupe = Bankarski sektor Republike Srpske/Bankarski sektor FBiH

UPRAVLJANJE KAPITALOM BANKARSKE GRUPE

Cilj upravljanja kapitalom na nivou Bankarske grupe jeste održavanje kapitalne strukture koja će omogućiti trajni rast, stabilnost i sigurnost poslovanja obje banke članice. Osnova rasta obje banke članice, samim tim i Bankarske grupe kao cjeline jeste stabilna i adekvatna struktura kapitala, koja omogućava:

- Ispunjenje regulatornih limita
- Limita definisanih Okvirom apetita za rizik Bankarske grupe
- Ispunjenje strateških ciljeva

Na dan 31.12.2024. godine Bankarska grupa je ispunila zakonske limite, kao i interne limite, pri čemu visina priznatog kapitala iznosi 535 miliona KM, od čega se na redovni osnovni kapital odnosi 516 miliona KM (96,26% od RegKap).

20,83%

Stopa regulatornog kapitala = 20,83%

20,07%

Stopa osnovnog kapitala = 20,07%

11,27%

Stopa finansijske poluge = 11,27%

UPRAVLJANJE SREDSTVIMA BANKARSKE GRUPE

Cilj upravljanja sredstvima na nivou Bankarske grupe jeste održavanje stabilne i zdrave likvidonosne strukture na principu samofinansiranja, uz jačanje dugoročne stabilnosti. Upravljanje likvidnošću i depozitnim potencijalom zasniva se na održavanju optimalne likvidnosti, uz minimiziranje troškova i održavanja adekvatne strukture novčanih sredstava. U upravljanju izvorima finansiranja najveći akcenat je na depozitima. Na 31.12.2024. godine učešće depozita u ukupnim izvorima finansiranja iznosi 88,82%.

Struktura depozita prema ročnosti

Struktura novčanih sredstava

UPRAVLJANJE RIZICIMA

Osnovni preduslov za uspješno bankarsko poslovanje je upravljanje rizikom na nivou banaka članica, ali i Bankarske grupe u cjelini.

OKVIR ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA BANKARSKE GRUPE SE ZASNIVA NA:

Osnovni principi na kojima se zasniva okvir za upravljanje rizicima:

- **Princip sposobnosti preuzimanja rizika** – svako preuzimanje rizika mora biti u granicama sposobnosti Bankarske grupe da ih preuzme, odnosno određeno visinom kapitalnih resursa Bankarske grupe za pokriće istih.
- **Princip sveobuhvatnosti okvira za upravljanje rizicima** – okvir za upravljanje rizicima je sveobuhvatan ako pokriva sve tipove i podtipove rizika kojima je Bankarske grupa izložena, ili kojima može biti izložena u svom poslovanju, kao i sve njene organizacione nivoe i poslovne procese.
- **Princip efikasnog informisanja** – Upravi i višem rukovodstvu Banke članice Bankarske grupe omogućen je pristup svim informacijama bitnim za donošenje poslovnih odluka u vezi sa upravljanjem rizicima.
- **Principi adekvatne kompetencije** – zaposleni Banke članice Bankarske grupe posjeduju potreban nivo vještina i znanja neophodnih za identifikaciju i upravljanje rizicima u skladu sa svojom organizacionom pripadnošću i utvrđenim obimom poslovnih zadataka.
- **Princip odvojenosti funkcija** – organizacione jedinice koje preuzimaju rizik odvojene su po hijerarhijskoj vertikali od onih organizacionih jedinica koje upravljaju rizicima i vrše kontrolu.

Procesi upravljanja rizikom su presudni za kontinuirano profitabilno poslovanje Bankarske grupe i svaki pojedinac u Bankarskoj grupi je u svom domenu odgovoran za izloženost riziku i upravljanje istim. U tom smislu, Nadzorni odbor nadređene Banke nadležan je da za Bankarsku grupu obezbijedi uspostavljanje i održavanje jasnog okvira za upravljanje i rukovođenje koji je adekvatan strukturi, poslovanju, obimu, složenosti i riziku Bankarske grupe, te da uspostavi strukturu Bankarske grupe i okvir za korporativno upravljanje sa jasno definisanim ulogama i odgovornostima, i to da za pojedinačne poslove definiše

GRUPNE FUNKCIJE SA NOSIOCIMA:

GRUPNA FUNKCIJA	NOSILAC
Upravljanje rizicima	Direkcija za upravljanje rizicima NOVE BANKE AD Banja Luka
Upravljanje finansijama	Direkcija za sredstva i finansije NOVE BANKE AD Banja Luka

Poslovanje sa fizičkim licima	Direkcija za poslovanje sa stanovništvom NOVE BANKE AD Banja Luka
Poslovanje sa pravnim licima	Direkcija za poslovanje sa pravnim licima NOVE BANKE AD Banja Luka
Usklađenost poslovanja - SPN/FTA	Sektor za praćenje usklađenosti poslovanja i sprečavanje pranje novca i finansiranja terorističkih aktivnosti NOVE BANKE AD Banja Luka
Interna revizija	Segment za internu reviziju NOVE BANKE AD Banja Luka
Izveštavanje i razmjena podataka	Segment za poslove bankarske grupe NOVE BANKE AD Banja Luka

VRSTE RIZIKA KOJIMA JE BANKARSKA GRUPA IZLOŽENA

Zadatak grupne funkcije Upravljanje rizicima jeste identifikacija i procjena značajnosti rizika kroz Katalog rizika Bankarske grupe ili dopunu istog ukoliko ocijeni da za istim postoji potreba. U zavisnosti od visine izloženosti prema svakom pojedinom riziku određuje se njegova značajnost, te se dobijeni podaci koriste za svrhe procjene internih kapitalnih zahtjeva što se odvija kroz proces Interne procjene adekvatnosti kapitala (ICAAP) i Interne procjene adekvatnosti likvidnosti (ILAAP) koji uključuje i redovno provođenje testiranja otpornosti na stres. Rezultati testiranja otpornost na stres su osnov za donošenje strateških odluka. U metodološke postupke testiranja otpornosti na stres uključen je uticaj makroekonomskih scenarija na pozicije aktive i pasive čime se ispituje da li ima dovoljno kapitala i/ili likvidnih sredstava da podnesu značajno otežane uslove poslovanja.

Katalog rizika Bankarske grupe obuhvata minimalno sljedeće rizike:

- Kreditni rizik,
- Rizik kreditne koncentracije,
- Rizik likvidnosti,
- Devizni rizik,
- Kamatni rizik u bankarskoj knjizi, i
- Operativni rizik.

KREDITNI RIZIK I RIZIK KREDITNE KONCENTRACIJE

Kreditni rizik predstavlja rizik da jedna ugovorna strana ne ispunji svoju obavezu i tako izazove finansijski gubitak drugoj strani. Izloženost kreditnom riziku, koji se ispoljava kao nemogućnost naplate kredita i drugih potraživanja sa pripadajućom kamatom u ugovorenim rokovima, Bankarska grupa kontinuirano prati kroz analizu finansijskog stanja i poslovanja korisnika kredita, kao i stepen naplativosti kredita (dnevno, mjesečno i kvartalno praćenje), kontrolu namjenske upotrebe sredstava i procjenu stepena rizičnosti kreditnog portfolija.

U sprovođenju kreditne politike, Bankarska grupa se pridržava određenih principa ustanovljenih poslovnom i kreditnom politikom Bankarske grupe, i na taj način se štiti od prekomjerne izloženosti kreditnom riziku.

Cilj Bankarske grupe je da kroz kreditnu politiku i program upravljanja kreditnim rizikom, koristeći modele za ocjenu rizika, u najvećoj mogućoj mjeri odobrava plasmane koji nose nizak rizik.

Članice Bankarske grupe izdaju garancije i akreditive svojim komitentima, a na osnovu kojih ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje u korist trećih lica. Na ovaj način Bankarska grupa se izlaže rizicima srodnim kreditnom riziku, koji se mogu prevazići istim kontrolnim procesima i procedurama koji se koriste za kreditni rizik.

Rizik koncentracije je rizik gubitka koji proizilazi iz velike izloženosti Bankarske grupe prema određenoj grupi dužnika. Koncentracija kreditnog rizika nastaje kada značajan broj komitenata pripada sličnoj industriji, ili istom geografskom području, ili imaju slične ekonomske karakteristike što može biti od uticaja na izmirivanje njihovih ugovornih obaveza u slučaju promjena u ekonomskim, političkim ili nekim drugim okolnostima koje ih jednako pogađaju. Da bi se ostvario i održao sigurniji kreditni portfolio i da bi se minimizirao rizik koncentracije, utvrđuju se mjere bezbjednosti definisanjem maksimalnih nivoa izloženosti i kreditnih limita kao i redovnim praćenjem poštovanja utvrđenih limita.

RIZIK LIKVIDNOSTI

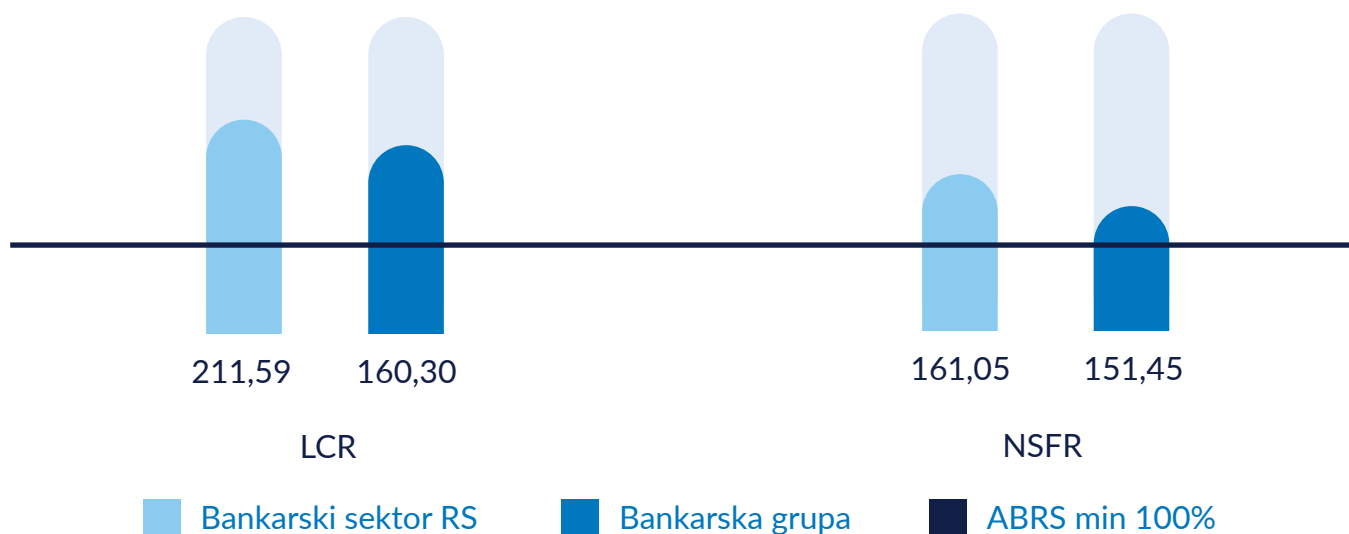
Rizik likvidnosti predstavlja rizik negativnog uticaja na dobit ili kapital Bankarske grupe koji proizilazi iz njene nemogućnosti da uslijed nedostatka likvidnih rezervi izmiri dospjele obaveze o roku dospjeća, a bez izlaganja neprihvatljivim rizicima. Kao jedan od rizika likvidnosti je i rizik izvora finansiranja koji proizilazi iz mogućnosti da će banke članice Grupe doći u problem nelikvidnosti zbog povlačenja postojećih izvora finansiranja, te nemogućnost pribavljanja novih i rizik tržišne likvidnosti koji predstavlja rizik nemogućnosti pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu. U cilju upravljanja rizikom likvidnosti članice Bankarske grupe provode aktivnosti koje obezbjeđuju usklađenost strukture aktive i pasive bilansa i vanbilansa, odnosno novčanih tokova i kontinuirano prate i planiraju buduće novčane tokove uzimajući u obzir promjene u operativnim, ekonomskim i ostalim uslovima poslovanja.

U okviru Grupne funkcije nadležnost za upravljanje rizicima likvidnosti je definisano kroz Sektor za upravljanje rizicima i kontrolu nadređene Banke i upravljanje likvidnošću kroz Sektor za sredstva nadređene Banke.

Politikom i procedurama za upravljanje rizikom likvidnosti članica Bankarske grupe, propisani su način, dinamika i odgovornosti u upravljanju rizikom likvidnosti kao i Plan za likvidnost za nepredviđene slučajeve u slučaju nepredviđenih situacija koje mogu ugroziti likvidnost banaka članica. Zbog činjenice da depoziti nebankarskog sektora čine najznačajniji izvor sredstava svake članice Bankarske grupe, likvidonosni rizici predstavljaju posebno osjetljive rizike. Članice Bankarske grupe obezbjeđuju dovoljno likvidnih sredstava za izmirenje svih dospjelih obaveza, redovno planiraju potrebe za likvidnim sredstvima uključujući i identifikaciju očekivanih i neočekivanih novčanih odliva, provode politiku upravljanja aktivom i pasivom koja osigurava održavanje optimalnog stanja rezervi likvidnosti. U upravljanju rizikom likvidnosti članice Bankarske grupe se oslanjaju na stabilne izvore finansiranja, ugovorene rokove dospjeća i maksimalno moguću diverzifikaciju izvora po dospelju, izbjegavajući situacije koje mogu dovesti do potrebe da obezbjeđuje potrebna likvidna sredstva po cijenama koje su značajno više od tržišnih.

Prema podacima na dan 31. decembar 2024. godine članice Bankarske grupe su bile u okviru planirane pozicije likvidnosti kroz visoke koeficijente likvidnosti, odnosno sa ostvarenim pokazateljima likvidnosti značajno iznad limita, kroz visok nivo iznosa likvidnih rezervi koje se sastoje od gotovine i rezervi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine, visok nivo novčanih sredstava kod domaćih i ino

banaka i stabilnog i lako utrživog portfolija visokolikvidnih hartija od vrijednosti. Na dan 31. decembar 2024. godine Bankarska grupa je u potpunosti ispunila sve regulatorne limite, ali i zakonsku regulativu Centralne banke BiH i Agencije za bankarstvo RS koja se odnosi na likvidnost.

Pokazatelji likvidnosti (LCR i NSFR) 31.12.2024.

DEVIZNI RIZIK

Devizni rizik se definiše kao rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banaka članica, i Grupe u cjelini. Rizik nastaje kada članice Bankarske grupe imaju otvorenu valutnu (deviznu) poziciju koja može dovesti do nastanka gubitka zbog promjene međuvalutnih odnosa, odnosno promjene cijene BAM u odnosu na druge valute. Izlaganje riziku dovodi do porasta pozitivnih i negativnih kursnih razlika koje se evidentiraju u bilansu uspjeha. Članice Bankarske grupe na pojedinačnom nivou upravljaju valutnim rizikom kroz usklađivanje valutne strukture aktive i pasive, a u skladu sa očekivanim promjenama valutnog kursa. Deviznom pozicijom se upravlja na dnevnom nivou uz podršku nekoliko aplikativnih sistema, koji obezbjeđuju tzv. real time informacije o svim deviznim transakcijama obavljenim unutar svake članice Bankarske grupe, a koje bi eventualno mogle uticati na rizik otvorenih pozicija i u skladu s tim preduzima mjere zaštite i održavanje istog do nivoa prihvatljivog za Bankarsku grupu. Na dan 31. decembar 2024. godine članice Bankarske grupe su ispunjavale sve propise i smjernice za upravljanje deviznim rizikom, propisane od strane lokalnog regulatora i utvrđene Strategijom upravljanja rizicima Bankarske grupe.

Pored održavanja limita banke članice su obavezne da obračunavaju i kapitalni zahtjev za devizni rizik, što je i obaveza Grupe na konsolidovanoj osnovi uz uslov da neto otvorena devizna pozicija prelazi 2% priznatog kapitala.

STAVKA	BANKARSKI SEKTOR RS	BANKARSKA GRUPA
Vrijednost otvorene devizne pozicije u odnosu na priznati kapital	0,56%	0,30%

KAMATNI RIZIK

Kamatni rizik predstavlja nepovoljnu promjenu kamatnih stopa što može dovesti do smanjenja dobiti ili do povećanja zahtjeva za dodatnim kapitalom na nivou Bankarske grupe. Kamatna osjetljivost, koja se javlja kao posljedica promjena tržišnih kamatnih stopa, utiče na visinu neto kamatnih prihoda i tržišnu vrijednost finansijskih instrumenata. Osnovni principi strategije upravljanja kamatnim rizikom su uključivanje analize rizika promjene kamatnih stopa u proces donošenja odluka na strateškom i operativnom nivou u cilju sprječavanja nastanka negativnih posljedica na poslovni proces i rezultat poslovanja. Članice Bankarske grupe posebnu pažnju posvećuju diverzifikaciji pozicija bilansa da bi se izbjegla nepovoljna koncentracija koja za posljedicu može imati povećan rizik od negativnog uticaja na kapital na nivou Bankarske grupe. Na nivou Bankarske grupe izračunava se odnos promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i regulatornog kapitala, mjeri i ocjenjuje negativan uticaj kamatnog rizika na neto kamatni prihod, odnosno dobit. U mjerenju izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi članice Bankarske grupe koriste pojednostavljeni obračun procjene promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige, primjenjujući standardni kamatni šok na pozicije bankarske knjige po svim značajnim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno. Za potrebe pojednostavljenog obračuna promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige, koja podrazumijeva bilansne i vanbilansne pozicije, kamatno osjetljive pozicije se raspoređuju u vremenske zone, sa procijenjenim modifikovanim trajanjem i na njih se primjenjuje standardni kamatni šok od 200 baznih poena.

OPERATIVNI RIZIK

Operativni rizik predstavlja rizik da će doći do gubitka koji bi proistekao iz pada računarskog sistema, ljudskih grešaka, pronevjera ili spoljnih događaja. Kad kontrole prestanu da funkcionišu, operativni rizik može da naruši ugled Bankarske grupe, može imati zakonske posljedice ili usloviti nastanak finansijskih gubitaka. Bankarska grupa ne može očekivati da eliminiše sve operativne rizike, ali uvođenjem striktnog kontrolnog okvira i nadgledanjem i odgovaranjem na potencijalne rizike, Bankarska grupa je u mogućnosti da upravlja ovim rizicima. Kontrola uključuje efektivnu podjelu dužnosti, pristupa, ovlašćenja i usaglašavanje procedura, obuku zaposlenih i proces nadgledanja, uključujući i internu reviziju. Bankarska grupa operativnim rizicima upravlja na osnovu prikupljenih podataka o štetnim događajima, praćenjem ključnih indikatora o operativnim rizicima, procjene operativnih rizika pri donošenju odluka o poslovnim promjenama, te o istom, kao i o rezultatima upravljanja operativnim rizicima izvještava organe odlučivanja.

KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Nova banka AD Banja Luka

**Za godinu koja se završava na
dan 31. decembra 2024. godine
i izvještaj nezavisnog revizora**

NOVA BANKA A.D. BANJA LUKA

Finansijski izvještaji za godinu koja se završila 31. decembra 2024. godine i Izvještaj nezavisnog revizora

Link za preuzimanje:

[https://www.novabanka.com/storage/public/files/Konsolidovani finansijski izvještaji za godinu koja se završava na dan 31122024 godine i Izvještaj nezavisnog revizora za 2024 godinu.pdf](https://www.novabanka.com/storage/public/files/Konsolidovani_finansijski_izvještaji_za_godinu_koja_se_završava_na_dan_31122024_godine_i_Izvještaj_nezavisnog_revizora_za_2024_godinu.pdf)

